

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

DR. FAZEKAS SÁNDOR
miniszter

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: K/10978/1

Érkezett: 2016 JÚN 17.

Iktatószám: PTKF/1118/2/2016.

*Sallai R. Benedek úr
országgyűlési képviselő részére*

*LMP Országgyűlési Képviselőcsoportja
Országgyűlés Irodaháza*

Budapest
Széchenyi rkp. 19.
1358

Tárgy: válaszlevél a K/10978. számú írásbeli kérdésre

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján K/10978. számon hozzám benyújtott, „**Mit tesz a földművelésügyi tárca a hazai mezőgazdasági vegyianyag-politika terén a kémiai biztonság javításáért, tekintettel a vegyianyag-használat emberi egészségre és természetes ökoszisztémákra gyakorolt hatásaira?**” című írásbeli kérdésre a következő választ adom.

A Kormány 2013-ban fogadta el az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégiát, melynek küldetése, hogy mindenkor egészséges, kiváló minőségű, biztonságos termékek legyenek elérhetőek a termelés hosszú távú fenntartása mellett, és ezek előállítása, kereskedelme, felhasználása vagy fogyasztása során a társadalom magas fokú tudatosságot és felelősséget tanúsítson.

A neonicotinoid hatóanyagú csávázószerrel kezelt 2016. évi kukorica és napraforgó bázisvetőmag területekről a fajtatulajdonosok (*Monsanto, Pioneer, Syngenta, KITE, Bázis Mag, Saaten Union, Agroprodukt*) bejelentései alapján a megyei kormányhivatalok Vetőmag- és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztályai és a Vetőmag Szövetség és Szakmaközi Szervezet Termék tanács pontos és naprakész területi nyilvántartásokkal rendelkeznek. Ezek az információk magukban foglalják a vetőmag szaporítás pontos helyét, a területek Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) blokkazonosítóját, a vetés idejét és az elvetett vetőmag mennyiségét. Ezek alapján az ellenőrzések folyamatban vannak.

A bázisvetőmag előállító területek pontos helyszínei az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (a továbbiakban: OMME) részére megküldésre kerültek. A sürgősségi engedély fenti kultúrákban történő kiadásának szakmai indoka, hogy a nagy értékű hazai bázisvetőmag előállítás neonicotinoid csávázószer használata nélkül egyéb engedélyezett rovarölő csávázószer hiányában a vetőmagtermesztés biztonságát, és ennek eredményeként az

export vetőmagpiacok elvesztését eredményezheti. A csávázást helyettesítő talajfertőtlenítők (*klórpirifosz, piretroidok*) alkalmazása a fokozottabb környezeti kockázat mellett a fiatal lombkártevők, talajlakó kártevők (pajorok, drótférgek, barkók) elleni védelemben gyengébb hatékonyságot adnak a neonikotinoid hatóanyagú növényvédő szerek csávázáshoz viszonyítva.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatósága (a továbbiakban: NÉBIH NTAI) saját kezdeményezésére a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi szerveivel együttműködve a 2013-2014. években a méhekre attraktív, virágzó kertészeti és szántóföldi kultúrákban végzett vizsgálatokat egyes méhegészségügyi szempontból kiemelten fontos rovarölő szer hatóanyagokkal. Ezen kívül vizsgálat tárgyát képezte a talajokban előforduló neonikotinoidok szermaradékainak mennyisége. Az eredmények alapján a hazai klimatikus körülmények mellett a neonikotinoid csoportba tartozó hatóanyagok állománykezelésből és csávázásból származó szermaradékok mennyisége a virágzatban általában alacsonynak mondható, az esetek nagy részében a kimutatási határ alatt maradt. A csávázott vetőmaggal elvetett területek talajmintáinak analízise neonikotinoid akkumulációt nem jelzett. A megfigyelések, adatok az Európai Bizottság, illetve az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) részére továbbításra kerültek. Az OMME saját monitoring vizsgálatait, valamint a csávázószeres méhlegelőkön végzett megfigyelései az engedélyező hatósággal (NÉBIH NTAI) immáron rendszeres éves megbeszélések tárgyát képezik.

A rovarirtó készítmények kultúránkénti felhasználásáról a hatóság nem rendelkezik részletes információval. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 17.§ (5) bekezdése értelmében a növényvédő szer engedélyének tulajdonosa éves szinten köteles jelentést készíteni az általa Magyarországon forgalmazott növényvédő szerek mennyiségéről. Az engedélytulajdonosok által készített éves jelentések alapján a klórpirifosz hatóanyag forgalmazása a 2013. évi 127 ezer kg-ról 2014-re 320 ezer kg-ra nőtt. Ugyanez a tendencia mutatkozik, ha az összes rovarölő szer hatóanyag forgalmazási adatait nézzük. A 2013. évi 606,8 ezer kg összes rovarölő szer hatóanyag forgalmazott mennyisége 2014-ben 922,2 ezer kg-ra nőtt. Ez a drasztikus növekedés csak a neonikotinoidok korlátozásával magyarázható.

A klórpirifosz hazai betiltásával kapcsolatban megjegyzendő, hogy a hatóanyagok jóváhagyása uniós hatáskör. A jóváhagyási eljárás során az elővigyázatosság elve is figyelembevételre kerül. Jelenleg két uniós szintű eljárás is zajlik párhuzamosan a klórpirifosz hatóanyaggal kapcsolatban, mindkettő eredményezheti a részleges vagy teljes körű korlátozást a hatóanyagok számára. Amennyiben a korlátozó intézkedések elfogadásra kerülnek, a magyar engedélyező hatóság azonnal módosítja, vagy adott esetben visszavonja az érintett növényvédő szerek engedélyokiratait. Jól példázza a magyar növényvédő szer engedélyező hatóság hozzáállását a neonikotinoidokkal szembeni 2 éves moratórium azonnali bevezetése 2013-ban.

A Földművelésügyi Minisztérium (a továbbiakban: FM) részéről kiemelten fontosnak tartjuk az elővigyázatosság elvének érvényesítését. Magyarországon a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 1107/2009/EK rendelet értelmében nem növényvédő szer hatóanyagokat, hanem növényvédő szerek jól meghatározott alkalmazásait engedélyezzük, amelyek egyike sem okozhat ártalmas hatást az ember egészségére és a környezetre. A peszticidek fenntartható használatáról szóló 2009/128/EK irányelv előírásai alapján az FM évekkel ezelőtt elkészítette a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Tervet, melynek célja az integrált növényvédelem minél szélesebb körű elterjesztése, valamint a biztonságosabb

alternatív növényvédelmi technológiák kidolgozása és bevezetése. Ez elősegíti a növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklését, az okszerű, szakszerű növényvédőszer-használat általánossá tételét. A FM és a NÉBIH megtett és továbbra is megtesz mindent annak érdekében, hogy a növényvédő szerek engedélyezése és betiltása csak megalapozott tudományos vizsgálatok alapján történhessen.

A glifozát hatóanyagú készítmények felhasználásával kapcsolatban Magyarországon a tagállamok összehasonlításában már most is szigorú előírások vannak érvényben. Közterületen a permetezés megfelelő védőfelszerelés használatával, kizárólag az éjszakai időszakban végezhető. Játszóterek, bölcsődék, óvodák és iskolák területén a kezelés nem megengedett. A készítményt közterületen csak felsőfokú növényvédelmi képesítéssel és hatályos engedéllyel rendelkező személy irányítása mellett lehet kijuttatni. Az engedélyokirat előírásainak értelmében a közterületeken történő felhasználáskor a kezeléssel az érintett lakosságot a helyben szokásos módon tájékoztatni kell, és fel kell hívni a figyelmet a kezeléssel járó közegészségügyi előírások betartására. Támogatom a glifozát tartalmú készítmények deszikkálásának visszavonását kukorica és kalászos gabonafélék vonatkozásában. A további korlátozó intézkedéseket a hatóanyag esetleges megújítására vonatkozó uniós előírások figyelembe vételével tartom indokoltnak.

A növényvédő szerekre vonatkozó statisztikákról szóló 1185/2009/EK rendelet értelmében a NÉBIH honlapján a nyilvánosság számára is elérhetőek a növényvédő szer forgalmi adatok. A 1185/2009/EK rendelet előírja, hogy a 2012. évtől minden évben közzé kell tenni azon hatóanyagok listáját, melyek a Magyarországon forgalmazott növényvédő szerekben előfordultak. A hatóanyagok mennyiségei azonban nem minden esetben nyilvánosak. A 223/2009/EK rendelet szabályozza a bizalmas statisztikai adatok felhasználását és kezelését. Azon növényvédő szerek szerforgalmi adatai egyértelműen bizalmas adatként kezelendők a fenti jogszabály értelmében, amelyek kevesebb, mint három adatközlőtől származnak.

Az FM kiemelten fontosnak tartja, hogy a hormonháztartást károsító anyagok tudományos alapokon nyugvó és gyakorlatban is használható azonosítását, definícióját az Európai Unió jogszabályban rögzítse. Tekintettel arra, hogy mind a növényvédő szerek, mind a biocid készítmények engedélyezését érinti a folyamat, alapvető, hogy egy a valós veszélyeket tükröző, a gyakorlat számára is alkalmazható szabályozás kerüljön elfogadásra. Az egészségügyi biztos, Vytenis Andriukaitis 2016. június 15-ére ígerte a Bizottság által tervezett új kritériumok kihirdetését. Vélhetően további egyeztetéseket igényel a kérdés tisztázása, de ezekről bővebben a tervezet megismerése után áll módomban nyilatkozni.

Biztosíthatom Képviselő Urat, hogy elkötelezettek vagyunk a magyar emberek egészségének védelmére, a környezeti kockázatok csökkentése és a teljes magyar agrárium érdekének képviselője iránt.

Végezetül szeretném megköszönni Képviselő Úrnak, hogy kérdéseivel is segítette munkánkat.

Budapest, 2016. június „17.”

Üdvözléssel:

Dr. Fazekas Sándor